

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 12

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 12 Mei 2021

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EBW OLIMPIADE 2021 – GRAAD 12

BESIGHEIDSTUDIES

RONDE 1

IMPAK VAN ONLANGSE WETGEWING OP BESIGHEIDSBEDRYWIGHEDE – RESPONS OP EISE VIR REGSTELLING EN GELYKHEID

1. Verwys na die volgende uittreksel:

Niemand kan stry dat dit ekonomies 'n baie uitdagende jaar was met baie inkrimping as gevolg van werksverliese nie. Baie werkgewers het besluit om hul winkels te sluit vanweë die ekonomiese klimaat, tesame met die impak van die uitgebreide nywerheidsaksie in die mynbou- en vervoersektor.

(<https://www.labourguide.co.za/most-recent/1569-retrenchments-back-to-basics>, laaste besoek 18/03/2021)

Identifiseer die wetgewing waarna daar in die uittreksel hierbo verwys word.

- A Wet op Basiese Diensvoorwaardes
 - B Wet op Billike Indiensneming
 - C Wet op Arbeidsverhoudinge
 - D Wet op Verbruikersbeskerming
- 2.** Miriam is 'n toesighouer in 'n kruidenierswinkel. Haar normale werksure is van 07:00 tot 19:00 en van 19:00 tot 07:00 op alternatiewe weke. Sy werk ook elke tweede naweek van 07:00 tot 19:00 en sy ontvang geen oortyd vir hierdie ure nie.
- Watter wet word deur die werkgewer oortree?**
- A Wet op Beroepsgesondheid en -veiligheid
 - B Wet op Basiese Diensvoorwaardes
 - C Wet op Billike Indiensneming
 - D Wet op die ontwikkeling van vaardighede
- 3.** Watter van die volgende is 'n pilaar van die BGSEB?
- A Besighede moet 40% voorheen benadeelde eienaarskap implimenteer.
 - B Besighede moet voorheen benadeelde verskaffers gebruik.
 - C Besighede moet voorheen benadeelde werknemers meer aanmoedig om bestuurders te word.
 - D Al die bogenoemde.
- 4.** Een van die doelstellings van die Wet op Vaardigheidsontwikkeling is om ...
- A beperkte geleentheid vir leer in die werkplek te bied.
 - B onbillike diskriminasie in diens uit te skakel.
 - C die vlak van belegging in onderwys en opleiding te verbeter.
 - D werksgeleentheid vir minderbevoorregte mense te verbeter.

PROFESSIONALISME EN ETIEK

5. Watter van die volgende is 'n verantwoordelikheid van direkteure volgens die King kode?
- A Fidusiêre diens.
 - B Die plig om met sorg en vaardigheid op te tree.
 - C Hulle moet altyd 'n etiese leierskapstyl aanneem.
 - D Al die bogenoemde.
6. Die onwettige gebruik of reproduksie van produkte van 'n maatskappy as dit beskerm word deur 'n patent of kopiereg.
- A Versoening
 - B Roof-gebruik
 - C Subrogasie
 - D Normstelling
7. Die etiese teorie wat bepaal dat 'n mens se beginsels of waardes sal bepaal of die handeling reg of verkeerd is.
- A Voorafbepaalde teorie
 - B Deuggebaseerde teorie
 - C Beginselgebaseerde teorie
 - D Substantiewe teorie
8. Verduidelik waarom 'n werknemer oneties is as die term *Cyberslacker* gebruik word om die werknemer te beskryf.
- A Term word gebruik om mense te identifiseer wat verkeerd navorsing op die internet doen.
 - B Term word gebruik om mense te identifiseer wat nooit verwys na navorsing wat op die internet gedoen is nie.
 - C Term word gebruik om mense te identifiseer wat op die internet snuffel wanneer hulle moet werk.
 - D Nie een van die bogenoemde nie.
9. 'n Riglyn vir werknemers wat aanvaarbare gedrag, verwagte standaarde en die gevolge daarvan as die riglyne nie nagekom word nie verklaar, staan bekend as die....
- A Gedragskode.
 - B Grieweprosedure.
 - C Etiese kode.
 - D Dissiplinêre prosedure.

KREATIEWE DENKE EN PROBLEEMOPLOSSING

10. Wanneer 'n onderneming probeer om kostes te verlaag deur meer doeltreffend te wees, is dit deel van 'n ... strategie.
- A Algemene
 - B Drievoudige verslagdoening
 - C Kombinasie
 - D Laekoste

11. Watter een van die volgende stellings is **NIE WAAR** van 'n kreatiewe denker **NIE**?

Kreatiewe denkers sal waarskynlik ...

- A nuwe idees ontwikkel.
- B risiko's neem.
- C sistematies wees.
- D strategies beplan.

12. Volgens Belbin monitor die 'n situasie om na geleenthede te soek, en dink dan strategies oor die optimale benutting van hierdie geleenthede.

- A Voltooier
- B Spesialis
- C Evalueerder
- D Plant

13. 'n Probleemoplossingstegniek wat fokus op vier hoofperspektiewe om prestasie te verbeter.

- A Waardeketting-analise
- B Hulpbrongebaseerde analise
- C Gebalanseerde tellingkaart
- D Delphi tegniek

14. Identifiseer die volgende beroemde kreatiewe denker en identifiseer waarvoor hulle bekend is.

Figuur 1: <https://en.wikipedia.org/wiki/>

- A Steve Jobs, uitvinder, ontwerper en entrepreneur van Microsoft.
- B Steve Jobs, uitvinder, ontwerper en entrepreneur van Apple.
- C Elon Musk, uitvinder, ontwerper en entrepreneur van Apple.
- D Elon Musk, uitvinder, ontwerper en entrepreneur van Tesla.

UITDAGINGS VAN DIE MAKRO-OMGEWING

Vrae 15, 16 en 17 hou verband met inligting uit die begrotingsrede van 2021 wat Tito Mboweni gelewer het.

- 15.** Hoeveel geld is in die begroting vir die COVID-entstof oor die volgende twee jaar bewillig?
- A** R10 miljoen
 - B** R10 miljard
 - C** R1 miljard
 - D** R1 miljoen
- 16.** Volgens STATS SA, wat was die gemiddelde jaarlikse inflasiekoers aan die begin van 2021?
- A** 3,7%
 - B** 4,1%
 - C** 5,5%
 - D** 3,3%
- 17.** Die brandstofheffing verhoog op 1 April met ... sent per liter.
- A** 27
 - B** 9
 - C** 18
 - D** 20
- 18.** Watter van die volgende instrumente word gebruik om die eksterne omgewing van 'n vulstasie te ontleed?
- A** 'n Ontleding van sterk en swak punte.
 - B** Waardekettingontleding.
 - C** Hulpbrongebaseerde analise.
 - D** PESTLE-analise.
- 19.** Engen winkels is almal toegerus met hoë-tegnologie elektroniese verkooppuntstelsels. Hierdie strategie is in reaksie op druk van watter makro-omgewingsfaktore?
- A** Sosiaal
 - B** Omgewings
 - C** Tegnologiese
 - D** Wettig

MAATSKAPLIKE ROLLE EN VERANTWOORDELIKHEDE

- 20.** Die breër gemeenskap verwag dat 'n onderneming vertrouwd sal raak met en bydra tot kwessies soos:
- A** Vigs voorkoming en behandeling.
 - B** Anti-dwelmmisbruik veldtogte.
 - C** Borgskappe vir sportaktiwiteite.
 - D** Al die bogenoemde.

21. Watter van die volgende verklaar die implikasies van maatskaplike verantwoordelikheid vir die nabygeleë benadeelde gemeenskap die beste?
- A Werknemers is gelukkiger omdat hulle weet dat hulle 'n positiewe verskil in baie ander se lewens maak.
 - B Daar is 'n toename in media-aandag en publisiteit.
 - C Dit skep 'n gesonder omgewing met beter beheer oor siektes.
 - D Dit help om hoër punte op die JSE-SRI te behaal.

22. **Identifiseer die bestuursbevoegdheid in die uittreksel hieronder:**

Leiers volg 'n breë, langtermyn benadering tot probleemoplossing en besluitneming wat objektiewe analise, vooruit dink en beplanning behels.

- A Globale bewustheid
 - B Organisatoriese bewustheid
 - C Strategiese denke
 - D Kliëntediens-oriëntasie
23. Noem of die volgende WAAR of ONWAAR is. Indien ONWAAR, stel die stelling reg om dit WAAR te maak.

KSV fokus op **wins- en omgewings**kwessies.

- A Waar.
 - B Onwaar, wins en die gemeenskap.
 - C Onwaar, gemeenskap en die omgewing.
 - D Onwaar, wins en dividende.
24. Wie het die teorie bedink wat daarop dui dat alle ondernemings 'n wettige verantwoordelikheid het teenoor die breër samelewing?
- A Porter en Adam
 - B Adam
 - C Maslow
 - D Blowfield en Murray

BESIGHEIDSFUNKSIES (BEMARKING, MENSLIKE HULPBRONNE, EN PRODUKSIE)

25. Een van die beduidende voordele van die gebruik van werkspanne is dat ...
- A die gesamentlike effek van 'n span groter is as die som van hul individuele pogings.
 - B dit konflikoplossing vermy.
 - C tegnologie nodig is om te slaag.
 - D dit individualisme aanmoedig.
26. Watter van die volgende verwys na die gebruik van 'n gevestigde handelsmerk om produkte in 'n nie- verwante mark bekend te stel?
- A Handelsuitbreiding
 - B Handelmerkrekking
 - C Markkartering
 - D Markintervensie

27. Die keuse van die regte verskaffers van goedere en dienste teen die beste prys, met inagneming van die kwaliteit, is deel van die _____-funksie.
- A finansies
 - B produksie
 - C algemene bestuur
 - D verkryging

28. **Identifiseer die produksieproses wat in die uittreksel gebruik is.**

Vir die oorgrote meerderheid van passasierskepe word al hul kajuite apart van die res van die vaartuig gebou, op 'n konstruksielyn soos 'n motorfabriek. ... Hierdie kajuite word dan na die skeepswerf vervoer, waar dit met behulp van die magnetiese krag in die vaartuig gesleutel word.

<https://www.cruise1st.co.uk/blog/cruise-ships/how-are-cruise-ships-built/>

- A Stukwerk produksie
 - B Massa produksie
 - C Spulproduksie
 - D Kombinasie produksie
29. Watter van die volgende aksies sal deur die Aanbodketting-bestuurder uitgevoer word?
- A Ondersoek die proses van ontginning van ruolie tot die lewering van brandstof.
 - B Die versekering van die etiese behandeling van koffieboere vir die Café koffies.
 - C Hou die voorraadvlakke van vars melk dop om te verhoed dat dit bederf.
 - D Al die bogenoemde.
30. Watter van die volgende sal NIE deel vorm van 'n bemarkingsplan vir kleinhandelwinkels nie?
- A Dinkskrumstrategieë om klagtes van verbruikers effektief te hanteer.
 - B Die uitvoering van 'n werk-tot-reël-aksie oor lone.
 - C Die ontwikkeling van herwinbare verpakking.
 - D Die uitbreiding van die handelsmerk in die buiteland.